

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca végén a (Máriaffy-ház) homá a lap szel-
lemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 10 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A levél affér vége.

A mit előre lehetett sejtteni a mai korhadt politikai és erkölcsi közviszonyok között; ime bekövetkezett.

Bánffy Dezső báró, Magyarország ez idő szerinti miniszterelnöke ép bórrel menekül meg az igazságszolgáltatás büntető keze alól.

Ő kegyelmessége megsérti, még pedig a legeklatansabb módon a levélitok szentségét, mely cselekményre a törvény büntetést szab és a fenytő bíróság a kegyelmes ur ellen beadott bünvádi feljelentést, egyszerűen ad akta teszi.

És ezt cselekszi állítólag azon okból, mert ez a feljelentés a bünvádi eljárásra alkalmatlan. (?)

Az eljáró bünyenyítő hatóság hosszasan indokolja a határozatát. Sokatlanul nagy bőbeszédűséggel igyekszik kimagyarázni azt, hogy Bánffy Dezső báró ezen büns cselekményeért rendes bünvádi uton nem üldözhető.

Annyira bőbeszédű az ügyben eljáró bírói közeg, hogy az emberben önkénytelen feltámad a gyanu, hogy azért van e sok beszéd, hogy eltakarja a lényegét: a büntetendő cselekményt és jobban mondva: felelősséget. A szerencsét, a kit ez ügyben Bánffy Dezsőnek hívnak.

Már, hogy ez a művelet sikerül-e a járásbíró urnak, az megint más kérdés.

A dolog veleje az, hogy Bánffy Dezső megsértette-e a levélitok szentségét?

Büntetendő cselekményt követett e el ezen ténye által.

És mit szól ez esetről a büntető-törvény rendelkező szakasza?

A felett nem vitázik még a járásbíró ur sem, hogy a mit Bánffy Dezső azzal a levéllel művelt — oly cselekmény, mely beleütközik a büntető-törvényekbe.

Ez evidens dolog.

A felett sem kell vitázni, hogy a levélitok szentségén esett e sérelem?

Ez is evidens dolog.

De hát akkor miért alkalmatlan a feljelentés a bünvádi eljárásra?

Hát a határozat indokai szerint egyszerűen azért, mert Bánffy Dezső nemcsak miniszterelnök hanem országgyűlési képviselő is a Házban, azaz, s a mit ez cselekszik a Házban, azis csak ott (?) vonható felelősségre.

Tehát, ha valamelyik országgyűlési képviselő a Házban lop, csal, zsarol vagy ingat, avagy ezekhez hasonló — s a törvénybe ütköző büntetendő cselekményt követ el, azért egyszerűen csak a Ház által vonható felelősségre.

Ide megy ki a budapesti büntető járásbíró vezetésének bölcsessége. De hát kérdjük: van e büntető hatalma ily ügyekben a t. Háznak?

Nincs. Ugy-e bíró ur nincs.

És mi hát a teendő ily esetekben?

Egyszerűen az, hogy az illető büntető hatóság a bünténnyel vádolt orsz. képviselőt kikéri a Házból és azután elbálik vele törvény szerint.

Hát mért nem tette meg ezt a törvényes kötelességét a járásbíró ur?

Egyszerűen azért, mert a most bevádolt orsz. képviselő egyszersmind a magyar kormány elnöke is.

Igen ezért és csak ezért, és még azért, nehogy a nagy hatalmu ur meg haragudjék Gajzágó Manó bíró urra, ha vele is úgy bánik, mint más közönséges bűnossal.

No tisztelt ország: ugye érdekes az eset és van igazság Magyarországon?

Tessék véleményt formálni róla!

A nevezetes határozat szó szerinti szövegében így hangzik:

Ő felsége a király nevében:

A budapesti kir. büntető járásbírósg levélitok megsértésének vétsége miatt vádolt

Bánffy Dezső elleni büntető ügyben, alulirt helyen és napon következőleg

Végzett:

Ezen feljelentés, mint bünvádi eljárásra nem alkalmas, az eljárás szabályozó 2265 (I. M. E. sz. 1880. rendelet 45. §-ának a) és b) pontjai alapján elutasítatik s erről magánvádoló, Molnár János apátplébános értesítetteti rendeltetik.

Megokolás.

A kir. járásbírósg hatásköréhez utalt büntetendő cselekmények körüli eljárást szabályozó, fenti számú rendelet hivatkozott szakasza értelmében a bíróság mindenekelőtt hivatalból kellett, hogy vizsgálat tárgyává tegye, 1. a ténykérdést, 2. hogy terhelt személyi minőségét tekintve tartozik-e a feljelentett cselekmény a kir. járásbírósg illetősége alá.

A ténykedés tekintetében ugye a feljelentés nyújtotta adatok, valamint a képviselőháznak f. évi január 20. és következő napjain tartott ülésében több oldalról megvilágított tényállás szerint tisztán áll ugyanis az, hogy ama levelet, melyből báró Bánffy Dezső a képviselőház f. évi jan. 20-iki ülésén tartott beszéde folyamán a feljelentés szavai szerint „a néppárt politikájának a programjának megvilágítása az ország kellő tájékoztatása céljából”, közérdekből egyes részeket felolvasott, Blaskovich Ferencz jelenleg nemzetipárti képviselő még 1865 szeptember 10-én intézte magánvádoló Molnár Jánoshoz, ki a levelet a nélkül, hogy annak titokszerűdek vélt tartalmát megőrizendőnek találta volna jól elhelyezte, avagy eltette volna, — azt a maga egészében, ugye a miként kapta, egyéb értéktelen papirjai közé dobta, mint ilyet, korábbi lakásáról kiköltözködésekor ott hagyta.

Ugyancsak a feljelentésből kitűnik az is, hogy a magánvádoló helyébe beköltözköző új lakó az ott talált papírhalmaz közt felvette a kezébe a „Pesti Napló” volt szerkesztőjének, kinek utján Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos közvetítése mellett báró Bánffy Dezsőnek a kezéhez jutott.

A büntető törvénykönyv 327. §-ába ütköző cselekményeknek, melyre a vád alapított, alkotó eleme az, hogy a tettes a másnak szóló levél, irat, sürgönynek biztokába helyezte magát. A birtokba helyezés tényénél levélitok megsértésénél két első feltétele szükséges: és pedig crimzett részéről a levél tartalmának megőrzése céljából legalább is annyi, hogy azt el ne dobja s ez általannak más kezébe való juthatását lehetőséggé ne tegye; viszont a másik fél részéről azon félreismerhetetlen törekvés, hogy egymásnak szóló levelet magának megszerezzen oly célból, hogy annak tartalmát megtudja.

Btk. 327. §-ának 2. alinea szerint, a melyre a vád kifejezetten irányul, maga a levélitok közzététele csakakkor képez deliktumot, ha a levél birtokba helyezése fentebbi módon s így törvény által valamely tiltott uton történt legyen, a mi jelen esetben nem forog fenn, de nem is állítottatik, — vagy ha a közzététel a levél küldőjének, vagy a czimzettnek károsítására használtatik fel. Károsítás alatt pedig a büntetőjog szempontjából csak anyagi kár érthető, a mi szintén nem panaszoltatik.

A ténykedés tekintetében tehát a törvény világos rendelkezését és intencióját szem előtt tartva, büntető cselekményt megállapítani nem lehetett, annál kevésbé, mert a feljelentésben foglaltak szerint czimzett a hozzá intézett levelet elolvasta, a maga részéről semmi oly cselekrtséget nem tanúsított, melyből azon akarat, hogy a levél titka az ő számára megőrizve maradjon, kitűnnék, hanem a levelet minden további gondolodás nélkül szemébe dobta, s ott elhagyta, már a törvény védelme az így eldobott és elhagyott iratok ki nem terjeszthető.

A második kérdés terhelt személyi minőségét tekintve, bírói illetékesség kérdése volt. Tekintettel arra, hogy báró Bánffy Dezsőnek a képviselőház több ülésén az ügyet érintő nyilatkozatai elválaszthatatlanok attól, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök, mint egyszersmind országgyűlési képviselő az inkriminált közleményt országgyűlési képviselői minőségében tette; tekintettel arra, hogy a magyar alkotmány szólás és véleménynyilvánítási szabadságot, mint a közszabadság egyik legpregnansabb biztosítékát védvén — e vé-

delmet mint eminens jogot szükségesül elöl sorban a törvényhozás tagjaira s azoknak törvényhozái minőségükben tett nyilatkozataira adja meg a leghatasosabb mérvben, kimondván a Ház az 1867 nov. 18-án tartott ülésében 1363. sz. a hozott határozatában azt, hogy „a mit az országgyűlési tag mint olyan a Házban és házon kívül mond vagy tesz, azért csak az országgyűlés és pedig annak azon háza által vonatthatik felelősségére, melyhez tartozik”, tekintve, hogy e határozatot folytonos gyakorlata által fentartotta és őregbítette, biztosítván és védvén ezáltal a törvényhozó testület épségét s az országgyűlési tanácskozáskor szabadságát, eltekintve attól, hogy a képviselőház ezt, mint különben is első sorban saját ügyével a f. 1897. évi január 23-án tartott ülésében 355. sz. a. beadott határozatai javaslata feletti tanácskozási folyamán tényleg foglalkozott is, kellett a feljelentést, mint különben is bírói utoni üldözésre alkalmatlant, a már fentebb kifejtett indokok alapján elutasítani.

Kelt Budapesten, 1897. évi február hó 10-én.

A budapesti kir. büntetője
járásbírósg vezetője
Gajzágó Manó,
kir. ítélőtáblai bíró.

A megszüntető végzést Gajzágó tábla bíró a mai nap folyamán kézbesíteti Molnár János apátnak, a ki a feljelentést Bánffy ellen beadta s majd ha a bíróság végzése jogerőre emelkedik, Szilágyi Dezső képviselőházi elnöknek is megküldi a megszüntető határozatot.

Politikai hir.

A népszövetség megalakítása. A függetlenségi Ugron-párt az országos népszövetség megalakítása céljából jövő hónap 12-én tartja meg politikai népgyűlést a fővárosban. A meghívottak között Miklós és Szederkényi Nándor fognak elnököl.

A hevesmegyei felirat.

Napp-nap után mozdulnak ki a vármegyék eddigi rezervált állásaikból.

A hevesmegyei felirat — mely a kvótáemelés ellen való tiltakozást tartalmazza — élénk érdeklődést keltett a vármegyékben, s most egymásután csatlakoznak a hevesi felirathoz. Ennek tartalmából adjuk a következőket:

„Az egész ország tudja és érzi, hogy mily nehéz közgazdasági viszonyokkal kell megküzdnie. A mezőgazdasági válság a legakutabb alakban dúl, a középbirtokos osztályt már jóformán elsöpörte, a paraszt birtokot eladósította.

Nincs ahhoz remény, hogy a szemesztermények olyan ár érjenek el, melyek mellett a mezőgazda számátását megtalálja. Szőlőink tökrementek, a restructio igen lassan halad. Az állattenyésztés nem lendülhet fel, mert a kivétel elé jobb akadályok górdítettek. A sertésrés főleg a legszegényebb néposztályt károsította meg érzékenyen. Gyáripárunk, a mely hivatala volna földmívelési érdekeinket is istápolni, igen szerény méretekben mozog és a lajtántuli fejlett gyárpárral nem képes versenyezni. Kézműiparunk nem fejlődik s a közös vánterület mellett iparunk fellendülése nem is várható. A nemzetközi kereskedelmi szerződések anyagi érdekeinknek nem kedveznek.

Az, hogy az államkassza nem küzd a deficitte, nem feltétlen a bizonyítéka a közjólét emelkedésének. Az államháztartás egyensúlyát nálunk csak nagy áldozatok árán lehet fenntartani. Halaszgataunk kell számos oly intézmény létesítését, mely intézmények a magyar állam kiépítésénél lényegesek kellékek. Jelenlegény befektetéseket kellennünk közgazdaságunk színvonalának emelésére, közoktatásügyünk fejlesztésére, közegészségügyünk rendezésére és a közgazdasági intézmények egész sorozatára.

De ezekre a szükséges fedezettel nem rendelkezünk, pedig Magyarország vitya ki magának azt a szomorú dicsőséget, hogy az összes művelt európai államok között nálunk esik egy-egy főre a legmagasabb állami adó. E mellett a községi-terhek rohamosan szaporodnak, úgy, hogy vármegyénk területén a községi pótdó sok községben a 100 százalékot megközelíti, sőt azt meg is haladja.”

Nyilt kérdés.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Nagy érdekléssel olvastam a képviselőház egyik közelebbi ülésének lefolyásáról a tu-

dósítást. A képviselőház Sopronnak és pár magáról megfeledezett más törvényhatóságnak a clotüre-behozatalára és a képviselőház szabályainak szigorítására irányuló feliratát tárgyalta.

A feliratokat a kérvényi bizottság a kormányának akarta kiadni, ezzel szemben Lukács Gyula, támogatva igen sok függetlenségi képviselőtől, a kérvények irattárba vételét indítványozta.

A mi azonban engem ebben a kérdésben a érdekel, — az nem a képviselőház határozata, hanem az a kérdés, hogy jelenvölt-e a képviselőház ezen ülésén Sándor József képviselő ur, az E. M. K. E. u. n. tiszteletbeli alelnök-főtítkára s ha jelenvölt, melyik álláspontozhoz csatlakozott?

Érdekelni pedig azért érdekel ez a kérdés, mert mikor egy év előtt, Kolozsvár város város törvényhatósági bizottsága ülésén szobakerült a soproni átirat Sándor József ur nagyszabású beszédét mondott a soproni feliratban kifejezésre jutó intenció ellen.

Beszédében alapos kritika alá vette parlamentáris viszonyainkat, választási rendezünket és odaconcludált, hogy nálunk az ellenzék bizonyos fokig ugye szólni reá van utalva a parlamenti szabadság kihasználására, mert ez az egyetlen tér, melyen eszméit érvényesítheti.

Méltán kíváncsiskodhatom tehát, hogy Sándor urnak ez az álláspontja nem szenvedett-e változást.

Ha nem szenvedett, akkor neki a Lukács Gyulával tartók közt kellett lennie.

Am a lapok nem említik fel, hogy ott lett volna.

Lehet, hogy Sándor urnak minden feltűnést kerülő és közismereti szerénysége megakadályozta a lapokat ennek nyilvánosságra hozatalában, de némelyek szerint inkább lehet, hogy Sándor ur nem volt a Lukács Gyulával tartók között.

Ha pedig ezt nem tudtuk meg, valamint lehetetlennek tartom azt is, hogy Sándor József ur a kötelesegtudás martyrja ne lett volna ott a kérdéses ülésen.

Ott kellett lennie, mert hisz' nem volt Kolozsváron, hol éppen távolléte miatt még bált sem rendez az E. M. K. E. az idén, miután a bál jövedelmét ugye is pótolják a „társadalmi eszközöknek az államiakkal való összekapcsolásának” épen a „t. alelnök-főtítkár” ur képviselőkódése által biztosított hasznai.

De ha ott volt, a mint hogy nem kérdéses, hogy ott volt, mert máshová tett utjairól nem tudnak az E. M. K. E. pénztárkönyvei, sem — mit tett, minő álláspontot foglalt el Sándor József ur?

En már fogadtam arra, hogy ő hű maradt korábbi álláspontjához és Lukács Gyulával szavazott. — De a fogadás értékéhez nem tudok hozzá jutni, mivel senki sem tud a kérdés felől bizonyosat. Kérem tehát azokat, a kik tudnak valami biztosat e felől — közöljék azt velem a lapok útján. Halálból megszerzem nekik a t. alelnök-főtítkár ur alkalmi szónoklatainak gyűjteményét.

Kiváncsi.

Polgári házasság és vad-házasság.*)

A „Protestáns Közlöny” 2-ik számú vezér cikkét 1897. czimen, akár ki írta; de reá a szerkesztő megjegyzése; hogy nagyon pesszimisztikus felfogást tüntet fel, nem áll. Mert hiszem én azt, hogy vannak egyes vidékeken és körökben kivételek, melyek nem képeznek éppen Sodomát és Gomorát.

Mert mit lehet várni azon kortól, melyben a Nemzet képviselőinek nagyobb része a lélekvásár piacáról vásárolta mandátumát. Kik a bécsi gyűlöletet Lugarekkel körül fogva emelik a quotát Bécs érdekében egy olyan összegre, a melyből a lélekvásárra elköltött összeg ezerszeresen legyen visszafizethető.

Mit lehet várni egy olyan kortól, melyben a nemzeti fejlődés legszükségesebb idején a legjobb, legkipróbáltabb és legmélyebb belátással bíró hazafiak, mint Wekerle, Széll K. s kárta tétetnek az oszlopos emberek mint Bójt Ákos, Horváth Gyula, Ugron Gábor, Bartha Miklós, Bethlen Gábor, Pázmándy és sok mások meg mellőztetnek.

Hol van a virulásnak az új millenium kezdő útjára a nemzeti felszerelésnek valami

*) A protestáns egyház egy érdemekben megőszült esperessétől közöljük e cikket.

nyoma. Kik szerepelnek most? Kiknek van kezükben a nemzet sorsa?

A muszka vezetők, az udvar fényében sűtkérező arisztokraták, kik a veszély idején, vagy elszöknek, vagy tétlenül behúzzák magukat, mint a csilag fényes palotáikba, s csak akkor dugják ki ismét ha a veszélyt a nemzet lelkesült zöme el hárította, akkor osztá ujból el foglalják helyeiket, hogy a „Leopold” keresztjére rá szolgáljanak s a Kolonits es Lobkovitz korának emlékeivel táplálkozzanak.

Hol van biztosítéka a nemzetnek? Töltnk sem véleményről sem tanácsot nem kérnek, k külső hatalmaknál nem vagyunk képviselvo. A nemzeti véderőnek nem parancsolunk hisz-e csak pótléka a közös hadnak, melynek a neve közös.

De, hogy adatokkal is szolgáljak.

A Polgári házasság nagy küzdelmekkel született meg, de a képviselő testület ezt sem erősítette meg véd gátokkal az erkölcsiég súlyosdása az orgiák a vadházasságokkal szemben.

A vadházasság a középkor lány rabló lovagjai mint a kolumbácsi legyek, ugye el szaporodtak s mind a kesért gomba az erdők dus talaján ugye el kezdett áradozni.

Sorozás előtt 18 éves ifjak veszik szeretőjüket állati ösztönök kielégítésére magokhoz s élnek velük mint férj nőjével s a következéséhez nem kell magyarázat.

Mi lesz a törvénytelen gyermekekkel; kiket az örökösödési törvény ki zár mindenből? A férfít besorozzák, a szerető itthon marad 3 évig kitéve a csáboknak, a melyeknek nem tud ellent állani. Mikor a legény a katonaságból haza jő, azt elcsábított szeretőt a gyermekekkel együtt elkergeti.

Ki gondoskodik ezekről a szerencsétlenekről? Normalis állapot e ez? be illeszthető-e a társadalom egészséges szervezetébe? Hol a törvény, a gát, mely ezen fejtelten lábságot megakadályozza?

En abban a hitban vagyok, hogy ez ellen a veszedelem ellen, vagy a közigazgatásnál vagy a törvényeseknél találni fogok oviszt, oly §-ust, mely annak terjedését meggátolja. Folyamodtam is a kiskütküllő-megyey alispánshoz, kitől 11.800 hivatalos szám alatt szó szerint azt a nyilatkozatot

Hivatalosan értesitem tiszteletet, hogy folyó évi szeptember 30-án kelt beces megkezesésének nem tehetek eleget, mert ily törvény vagy törvény erejű rendelet, melynek alapján a vadházasságban élők különvetése és ezután a fennforog botrányos üzemek megszüntetésére a közigazgatásági hatóság jogosítva volna, uncisen hatályban a személyes szabadság korlátozása.”

Tehát a közigazgatás az erkölcselen, a társadalmi morált megmételtyező vadházasságot, a családi élet szentélyét feloldó vadházasságot a fajtanál buja ragály korlátozását, a személyes szabadság korlátozásának tekintti; miért nem tekinti ennek a tolvajását is, mely kissébb bűn.

O tempora o mores.

A közigazgatástól fordultam az Erzsébetvárosában székelő törvényszékhez, remélve, hogy ott a vadházasságot bünygynek tekintve büntetését kimondják.

Csalódtam. A törvényszék e tárgyban 1897. Jan. 18-án tartott üléséből beadott panaszom azt határozta:

A feljelentés, mint bünvádi eljárásra nem alkalmas, a vadházasság büntetendő cselekményét nem képez.

Ezek szerint kár volt a Polgári házasság anyakönyvvezetését akkora apparátussal berendezni. Mert sokkal hozzáférhetőbb az ifjunak a korlátlan szabadság élvezetéből kifolyólag a czigányos életmódot igénybe venni.

Midőn a családi élet kénytelen túrni homlokán a bűzhődt posványba súlyosztó czérgért.

A felekezettek részéről sincsen forgalomban semmi beható intézkedés. A vadházasság megakadályozására nézve.

Az eklésia követel! ennek csak annyi befolyása van mint a szentelt víznek ma meg követi s holnap még mélyebben süllyed a fertőzött roglyába.

Ilyen áramlatokkal szemben ma holnap eljutunk a Mohamed koránja sok nejlőségének szabályaihoz.

y.

A gyalui postajárás.

Folyó év január hó elején egy közlemény jelent meg beces lapjában a gyalui postajárás miseriái tárgyában, melyre a tektis. kir. posta-távírdá igazgatóság sietett is kijelenteni, hogy ha több érdekelt fél szólal föl e tárgyban, az igazgatóság segíteni is fog a hajón.

A közlemény talán még meg sem jelent, midőn az érdekeltek legnagyobb részének számos aláírásával ellátott szabályszeri kérvényt adtunk be az igazgatósághoz, a postajárás megváltoztatása s illetve a régi postajárás visszaállításá iránt,

egész utca lakosságának, kik nem tudják, mely éjjel lopózik be szobájukba a kiöltött és a talajba szitremkedett légszusz, mely a szappan-utczában már hetek óta ömlik s a talaj egész utca vonalon meg van fertőztetve.

Nagy könnyelműség a gyár igazgatóságától először az, hogy az utca vonalon elég mélyen nem fektette le a csövet, másodszor az, hogy hetek óta észleli, hogy a gáz a szappan utczák irányában ömlik, még sem tett kutató intézkedéseket mind addig, míg egy szerencsétlen ifjú egészséggel s majdnem életével nem adózott.

— Az Erdélyi Irodalmi Társaság vasárnap, e hó 14-én délelőtt 11-kor a város-háza közgyűlési termében rendes felolvasó ülést tart. A tárgysorozat a következő: 1. Dr. Haller Károly (vendég): Képek erkölcsi életünkéből. 2. Petri Mór, r. tag: Költemény, 3. Versényi György, r. tag: Költemény. 4. Benedek Elek, r. tag: Elbeszélés.

— Jég sport. A tornakerti jégpálya ismét készült a közönség számára. A pálya buzgó és fíradhatatlan elnöke Virányi István mindent elkövet, hogy a tél még hátra levő napjain a sport kedvelők itt is üzhessék a korcsolyázást.

— Abderába, a fészkek városába illő rendőri intézkedésről értesítik lapunkat. Arról van szó: a hová hordhatják Kolozsvár belterületéről azt a sok havat, a mivel az Isten a közelebbi napokban megáldott. Rendőrségünk úgy okoskodik, hogy a hó is szemét, tehát hordják oda, a hová a többi szemetet? A város tőjára, Apahida közelébe 5—6 kilométer távolságra, a hová ily rövid téli napok alatt egy ökrös szekér 2—3-szor ha fordulhat a város belterületéről. Valóságos zaklatásra ez a bekés polgárságnak; mert olyan látásra egy szekér havat nem szállíthatnak olcsóbbért 80—100 krajczárnál. Hát a rendőrkapitány ur veti ki ránk ezt azt az új szemét adót? Tehet-e ilyent okos ember? — Eljőn a tavasz, míg ilyen formán a hó ki lesz hordva városunkból; és mekkora ok nélküli költséggel! Avagy a tulkiadást a főkapitány ur fogja fizetni?

— Felolvasás. A kolozsvári iparos segéd munkások részére a legközelebbi vasárnapra délután 3 órákor Solyom János, polgári iskolai tanár fog felolvasást tartani „Ipar és művészet” czimmel. Az előadás a város ház közgyűlési termében lesz.

— A kolozsvári mensa akadémia javára a következő adományok folytak be: Fekete Gábor kir. ítélőtáblai elnök 50 frtos alapítványának első részletét 10 frt, Heppes Miklós kir. ítélőtáblai tanácselnök 50 frtos alapítványának első évi részletét 10 frt, Szűcs Ákos kir. ítélőtáblai bíró 25 frtos adományának két évi részletét 10 frt, Ziegler Emil kir. ítélőtáblai tanácselnök egyszer s mindenkorra 10 frt, Zsákó István kir. ítélőtáblai bíró egyszer s mindenkorra 10 frt, Hosszu László kir. ítélőtáblai bíró egyszer s mindenkorra 10 frt, Szász Dénes, Bocskor Mihály, Müller Vilmos, Horváth Kálmán, Mihályi Béla, Ádám Dénes, Csányi Ferencz kir. ítélőtáblai bírok egyszer s mindenkorra 5—5 frt adományukból 35 frt. Mezei János kir. kuriai bíró egyszer s mindenkorra 5 frt, Szentkirályi Lajos kir. közigazgatási bíró egyszer s mindenkorra 5 frt, dr. Lindner Gusztáv egyetemi ny. r. tanár 1897. évre 10 frt, a Hód-Mező-Vásárhelyi takarékpénztár társaság egyszer s mindenkorra 20 frtot. Fogadják a nemesekből adakozó urak kegyes adományukért hálás köszönetét, a kolozsvári mensa akadémia felügyelő bizottságának. Orbók egyet. questor.

— Kolozsvári kereskedelmi bank közgyűlése tegnap délután folyt le Gróf Bády Ákos elnöke alatt a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Az igazgatóság jelentését és jóvedelem felosztási javaslatát Veisz József vezérigazgató olvasta fel. A felügyelő bizottság jelentését pedig annak elnöke Hory Béla. E jelentés alapján az igazgatóság előterjesztése egyhangulag el volt fogadva s a kitűnő eredményért úgy intézet igazgatóságnak, valamint különösen az intézet derék igazgatójának Veisz Józsefnek jegyzőkönyvi elismerést szavaztak. A bank éves forgalma 30 millió 800 ezer frtot tett. Betét egy millió 124 ezer. A váltó tárcza az érvényen megközelítette a kétmilliót. Tiszta nyereség 28,246 frt. A részvényesek 6 és fél % -ot kapnak, a mely már kivethető. Ez intézet valóban megérdemli azt a nagy bizalmat, a melyet hazarészünk közönsége iránta viseltek.

— Testi nevelés. A kolozsvári egyetem testgyakorlati terméből a következő adatokat vettük:

A kolozsvári m. kir. Ferencz József tud. egyetem testgyakorlati ügyosztályának az 1896/7 tanév I. fél évében teljesített oktatás eredményei: Az egyetemi vívóteremben heti 9 órában át felváltva a kezdők (3 csapatban 72 egyén); haladók (9 órában 25 egyén); képzett vagy versenyző (heti 12 órában 4 egyén) csapatai működtek. A kard, tör és ököl vívásban, a katonai rend, — szabad és fűzér gyakorlatokban iskolaszerű oktatás adott és pedig: a kardvívásban heti 30 órában a Keresz magyar iskolai rendszerben, a vívó vívás lyoni rendszerben, az ököl vívás pedig angol és hollandi rendszerben gyakorlatot. A vívó vívás heti 3 órában, az ököl vívás heti 4 órában. A vívó teremben összesen beleszámítva az egyetemi az egyetemi tanár urak heti 6 órája is 43 óra tartatott. A torna teremben A) (47 egyén) és B) (54 egyén) 2 csoportban, 3 csapatra felosztva tornáztott heti 6 órában. Az előtornázók, csapatvezetők és torna-tanítói pályára

készülők oktatása heti 4 óra volt megtartva. A katonai rendgyakorlatok, szabad gyakorlatok, társasjátékok és labdajátékok, valamint a gyalog kirándulások, s kerékpározás, s az utóbbi időben a korcsolyázás is figyelembe részesült, únnep s vasárnap délutánonként, valamint az egyetemi szünnapokon gyakorlatot. Az 1896/7 tanév I. fél évében a korcsolyázás, lábszánkó (skie), kerékpározás, gyalogkirándulások óráit nem számítva, mely utóbbiak eredményeit távolságmértékben fogjuk kifejezni, következő eredményhez jutottunk.

Az 1896 évi szeptember hó 21-től október hó 1-ig 80 órában részt vett 3120 e. hallgató, átlag 39.

Október havában 239 órában részt vett 9799 e. hallgató átlag 41. November havában 230 órában részt vett 14490 e. hallgató, átlag 63. December havában 133 órában részt vett 2261 e. hallgató, átlag 17. Január havában 186 órában részt vett 6510 e. hallgató, átlag 35. Összesen 868 órában részt vett 86180 e. hallgató, átlag 41. Legtöbb tornász volt november 7-én (75, legkevesebb-december 19-én (9). Legtöbb vívó volt november 24-én (57) legkevesebb január 9-én (11).

— Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” a földművelésügyi minisztérium támogatásával folyó évi február hó 14-én d. u. 2 órákor Radnóthon az uradalmi vendéglő nagytermében népszerű gazdasági előadást rendez. Az előadás tárgyai a vidéket kiválóan érdekli gyakorlati mezőgazdasági kérdések köréből vannak összeállítva.

— Balla Kálmán állapota. Balla Kálmán állapotáról emlékezett meg az „Ellenzék” február 6. számában. Ma egylevelet vettünk a Balla édes anyjától, a melyben arról értesít, hogy fia sérülése, bár nem volt könnyű, a gondos ápolás következtében már jobban van, de azért egyhamar játszani még nem fog, mert a nagy vérvesztés és a szenvedés úgy tönkre tette, hogy a nyáron ott-hon fog dűlni. A levélben az édesanya azt is felemlíti, hogy fia baleset áldozata lett s tévesnek mondja azt a feltevést, mintha öngyilkossági szándékából követte volna el tettét.

— Hangverseny. A marosludasi Dalegyet saját pénztára javár 1897. évi febr. hó 27-én szombaton közösgébe nagytermében táncgyalommal egybekötött hangversenyt rendez. Az érdekesnek ígérkező hangverseny műsora a következő lesz: Nyitány: „Nemzeti zászló”, Huber Károlytól, előadja a Dalegyet, Felolvasás Ujvári István ur által, Mazurka, Goll Jánostól; előadja a Dalegyet, Hegedű kettős Lapina Antal és Kocinba Emil ur által. Zongorán kíséri Dohy Anna k. a. Népdal egyveleg a dalegyet által. Monolog Májor Ödön ur által. Induló a Dalegyet által.

— Dohánygyár S. Sz. Györgyön. Mint S. Sz. Györgyön írják, a pénzügyminiszter az erdélyi részekben felállított második dohánygyárat S. Sz. Györgyön fogja elhelyezni.

— Kegyelet és hazafiaság. Jeruzsálemben, — hova március 24-én indul a nagyvárad kereskedelmi akadémia vezérlete alatt a magyar előkelő társadalom számos kiváló tagja, — minden rög egy-egy öz történelmi emlék, s minden kődarabhoz kegyetes emlékek fűződnek. A földön szétszóró zsidóság régi dicsőségének székhelye s a melyt világó uraló kereszténység bölcsője a szent város. Ellenállhatatlan szent érzelmek szállja meg minden utas ak szívét, mikor a szent város-hoz közeledve a damaskusi kapu előtt megáll. S nincs utas, ki ittlettel valamely jó és szép cselekedettel megörökíteni ne akarná.

A nagyvárad kereskedelmi akadémia igazgatója Propper N. János a magyar expedíció nevében egy díszes emléktáblát viszen magával, melybe a „Miatyánk” szövege aranybetűkkel véste van. S e táblát Jeruzsálemben a Latour d'Auvergne hercegnek által emelt »Pater noster» templom udvarának oszlopcarnokos folyosóján fogják elhelyezni. Ezen oszlopcarnokban tanították ugyanis egykor a Megváltó tanítványait a »Miatyánk»-ra, a mely azóta népek millióinak vált imájává. Ezen íme szövege 33 fayonett táblára véssett 33 nemzet nyelvén ismétli az Istenben, mint közös atyában helyezett fiai bizodalmat s a tiszta felebaráti szeretetet. Eddigél hiányzott a magyar szöveg. A nagyvárad kereskedelmi iskola igazgatója a márványlapot az oszlopcarnokban elhelyeztetni, hogy mindazok kiket vágyuk vagy sorsuk e templomba vezérél, édes anyanyelvünkön fohászkodhassanak az Eggek Urához, s távol keleten is jussón esztükbe az édes magyar haza.

— Gyászír. Ziegler Gyula nyugalmazott mozdony-felvigyázó Tordán meghalt.

— Szomorú jelentés. Csikszentmihályi Sándor Imre és neje csikmádéfalvi Istvánffy Magda és gyerekeik Pál, Imre, Róza, — Sándor, Géza csikszentmihályi Sándor, Róza, — Sándor, János, és neje Hatmandorfi Hatfaludi Elise, gyerekeik Erzsébet, József, Ernő — mint az elhunyt gyerekeit, menyőt és unokáit a maguk, valamint számos közeli és távoli rokonok nevében a legmélyebb fájdalommal jelentik a páratlan, gyöngéd jó anyja, nagy-anya és rokon. Csikszentmihályi özv. Sándor Sámuelné Bóthi Bóthy Annán a k. hosszszas szenvedés után f. évi február hó 9-én, d. u. 1 órákor, élete 68-ik, özvegyiségének 25-ik évében történt elhunytát. Béke lengjen hamvai felett! Mező-Örnényes, 1897. február hó 9-én.

— „Nemzeti bajnokság”. A pár év óta hatalmas fejlődésnek indult testgyakorlat sport, különösen a legutóbb athenben megtartott nemzetközi világversenyt, a melyekben a magyar sport elsőrendű erőnek bizonyult, most arra indította a „Budapesti tornai klub”-ot, hogy a „Magyar torna-egyletek szövetségével egy országos versenyt írjon ki”. A versenyszámok mindegyike „nemzeti bajnok-sággal” lesz összekötve, a melynek ki-

kezdésére a versenyeket rendező egyesület meghívja az ország valamennyi „sport”-egyesületét. A versenyt szeptemberben tartják meg és az addigi propozíciók szerint lesz: 200 m. síkfutás, magasugrás (főldről) távolugrás. Amennyiben pedig valaki ez egyesület tavaly megtartott maratoni-távfutásban, a magyar bajnok címet, annak tavalyi győztese is kihívja, úgy azt a verseny számot is kiírják. A lendületteljes felhívást Leövey m. tanácsos elnök és Vankovszky Vilmos titkár írták alá. A versenyek különbözően újultak minden magyar amateur gentleman ur számára is.

— Gyilkosság s öngyilkosság. Csik-Zsögödön e hó 5-én Szabados Bálint vasuti munkás megölte feleségét Szlavits Angelát s azután önmagát lötte fűbe. A házaspár már régebbi idő óta folytonosan civakodott egymással, a férj nejt gyakran késél rohanta meg, a miért az ott hagyta. Szabados Tőke János házában vett szállást s oda hivta feleségét is. Midőn ez belépett a szobába, megfogta s kérdezte tőle, akar-e vissza menni hozzá. Az asszony nemmel felelt. Erre a férj revolvert rántott elő s neje lött. A lövés talált s a nőnek csupán annyi ereje volt, hogy a házat elhagyva, szűlei hajlékába hazavándorolt, hol összeesett. A magzatmaradt férj szintén elindult, alig ért azonban a kapuhoz, szájába vette a revolvert s fejét szíjjelölte, és rögtön meghalt.

— Tömeges áttérés. Nagy Sajo, besztérce-naszódmezei közösgében folyó hó 5-én nagy ünnepélyvel 89 férfi és nőszemély gyermekeikkel együtt áttértek a görög-keleti vallásról a római katolikusra. A professziót az új hívek Décsai Péter főesperes, besztércei plebános kezeibe tették le, kinek Szánthó István tekei plebános és Meisel József hitoktató kaplán segédkezett. Professzió előtt és után is Décsai szívhöz szóló szavakban, román nyelven, mivel csak ezt tudják, oktatva buzdította az új híveket mindama kötelesekre, melyek rájuk hárulnak. Miután az új katolikusok meggyöntak, a mise alatt megáldoztak. Az egész vallásos aktus Teleky Elemér gróf kastélyában ment végbe, ki erre a czélra két termet engedett át, melyet erre az alkalomra felszentelt. A nemesszervi gr. a két termet továbbra is meghagyja örök emlékül kápolnának. Ez az áttérés nemcsak a katolikus egyházra fontos, hanem nemzeti szempontból is, mert ez az áttért románok magyarosodását is jelenti a jövőben.

— Eredeti ujság. A hírlapok között unikumszámba megy az a „háború ujság”, a melyt a kubai felkelők adnak ki. E lapnak czime „La Independencia”. A szedő, a ki egyszerűs mind a felelős szerkesztő is, egy bőrből készült betűszekrényt akaszt a lovának a nyakába és miáltal a szabadsághősök előre nyomulnak, ő szerkeszti a rőpirat alakjában megjelenő nyolcz oldalas lapot. A szerkesztés nem jár minden vesztély nélkül, a szerkesztő könyvelő néha a szedőszekrényt a fegyverrel felcseréli. A szegény ló nyakáról szűnletlen leveszik a szedőszekrényt és szénás szekrényt tesznek helyébe, a mi láthatólag kedvesebb foglalkozást nyújt a sajtólovacsának. A lap melyet a szerkesztőn kívül még li előkelő lázongó kubai szerkesztő, a felkelők kormányának a hivatalos lapja. Egyébiránt ez már nem egészen új szerkesztési mód, az európai hadseregben is voltak már ilyen „tábori ujságok”. Németországban az 1844 ki császári hadgyakorlatoknál is egy ily ambulans nyomda azzal megbízva, hogy a csapatvezetők parancsait sokszorosítsa. Ez a nyomda négy kocsiból állott. Az első két kocsiiban a betűk és a betűszekrények voltak a harmadikban a vasból készült nyomó gép, a negyedikben volt a szerkesztőség, azaz az íróasztal, papiros és nyomtatványok stb.

Színház.

Salvini tegnap lépett fel Shylock szerepében harmadszor. A közönség ez alkalommal is egészen megtöltötte a színházat és sokat tapsolt a kiváló művésznek.

Elismeréssel konstataljuk, hogy Salvini ma is becses alkotást mutatott be, de Shylock nem tartozik azok közé a szerepei közé, melyek egészen a temperamentumában fekszenek. Hanem így is magasban áll s művészetének izmos ereje itt se hagyja cserben.

Ma is a részletezésben volt nagy művész. Shylock apró vonásainak rajzolásában igazi mester. Hiszen a kalmár uralkodó szenvedélyeinek magyarázatát sem ejtette el Salvini, a mi a keresztények gyűlöletében nyilvánul főképp, amde gondja volt arra is, hogy a fősvény, a bizalmatlankodó, a ravasz és kegyetlen „Shylockot” is megismerje a közönség.

Shylock komor lelkiállagában egyetlen derű a leánya: Jessica. Salvini érdekesen magyarázta, hogy ez a kalmár még akkor is bizalmatlan gyanakvó, mikor szeretettel csókolgatja Jessicáját. Behatón vizsgálja leányát s annak néma tekintetéből akar olvasni. Midőn kulcsait átadja: egyetlen diszkrét mozdulattal árulja el, hogy sajátvérben sem bízik. Mikor szerződésre lép Antónióval, ki belemegy az alkuba, hogy egy font húst vág-hat ki belőle, ha nem fizetné vissza a kikötött időre az összeget, — szeme a bosszú tüzétől villan meg s vérzomjait egy Antonio után vetett tekintet érteti meg a közönséggel.

Abban a jelenetben, a hol Shylock áldozatának húsát akarja kimetszeni, játékában tévedést látunk, mert a gyűlöletében és ke-

gyetlen vérszomjában utálatos kalmár nem lehet áldozatahoz annyira közel, mint a hogy láttuk; hiszen elvakultságában, felindulásában ekkor már a bírói figyelmeztetés daczára is Antonioba mártaná későt. Ezt a mozzanatot lélektanilag hibásnak tartjuk, noha az indulatok magyarázásában Salvini itt is remekelt.

A közönség nyílt színen is sokszor és zajosan megtapsolta s az utolsó jelenetben kétszer hívták vissza a színpadra.

Színházi hírek. Salvini holnap pénteken Romeo és Juliában, mint Romeo fog bemutatkozni, így akarván alakító képességéről bizonyítani adni. A vén Schylock után közvetlenül Roméot játszani ritka dolog még nagy művészeknél is.

Salvini jutalomjátéka és bucsuföllelése szombaton lesz. Ez alkalommal a nagy művész Dumas „Kean Edmund”-ját fogja játszani a hirdett „Tartuffe” helyett. A Molliére előadást ugyanis nem lehet megtartani, mivel egyik szereplő — Orqon személyesítője — hirtelen beteg lett. Salvini azért választotta Kean Edmundot, mivel tudja, hogy ezt a szerepet is jól ismeri a kolozsvári közönség az E. Kovács Gyula jeles alakításából. Salvini ezen fellépé iránt is nagy az érdeklődés. — Jegyek már a szombati előadásra is váltakoztak.

Bérlők joga. Keán Edmund szombati előadására a páros bérlők helyei holnap azaz pénteken déli 12 óráig fentartatnak. Ez uton is kéri az igaztató t. bérlőket, hogy helyeik megtartása iránt okvetlen sziveskedjenek intézni, mert a jelzett időn túl összees jegyek eladhatók.

Salvini feleségével és társulatával ma este meghalgaítja a színházat — Szultán — előadását, 8 óra után a Salvini pár az „Itthon” estélyére megy. Salvini rendkívül szíves örömmel vette az — Itthon meghívását.

Szerkesztőségi üzenet.

L. L. Maurer Mihály főispánnak, a „Kolozsvár”-ban megjelent nyilatkozatára azért nincs mit mondjunk, mert az csak ismétlése kevés változtatással az „Ellenzék” február 8. számában megjelent közlemény bevezető sorainak. Hogy Kóds az erdélyi közművelődési ügy „állítólagos” apostola, az nem szorul a mi bizonyítékunkra, mert azt iskolák, óvodák, szóval alkotások bizonyítják, s ezt még egy gavallér ellenfél is kénytelen elismerni. A Kronstädter Zeitungot illetőleg pedig ugyan azt mondja el a nyilatkozat, a mit mi mondtunk, azzal a különbséggel, hogy a sértés nem a saász lapnak, hanem az „Ellenzék”-ben megjelent levélnek tulajdonítja. A nyilatkozat utolsó soraiban is van egy kis tévedés. Az Ellenzék t. i. egy betűvel sem állította sem azt, hogy fegyveres, sem azt, hogy fegyvertelen elégtételt kértek Kóostól. Ez az állításunk tehát nem lehet tendencziózus, mert nem létezik. Egyébként mi is örülünk, hogy ez ügy véget ért.

Közönség köréből.*

Béres János ur.

Olvastam a Kolozsvár egyik közelebbi számában Béres János városi írnok urnak egy nyilatkozatát, Béres ur ebben nagy hangon zengi, hogy ő, mint köztisztviselő politikába nem elegyedik. Legyen szabad e helyen megemlítenem azt, hogy Béres urnak ez a nyilatkozata a valóságnak nem egészen felel meg. Béres ur ugyanis a Bokros Elek protégáltja. Korteszkedési érdemeikért jutott a városnál hivatalba még akkor, a mikor Haller Károly dr. volt a polgármester. Hiszen nagyon sokan tudják ma még azt a kinos esetet, a mi felmerült Bokros és az akkori polgármester között, a ki nem akarta más érdemeseikkel szemben így honoráltatni a politikai szereplést, Ez az eset a város ügyei vezetésére nézve bekövetkezett nem szerencsés személyváltozásnak bevezetője volt. Béres urat a Memorandum per alkalmával folytonosan ott láttuk az oláh izgatók vezérei körében. Podoba, Koróján, Lukács, Rácz körében. Velük tárgyalt folytonosan. Bizonyára nem a magyar állam eszméért lelkesedett, azt Béres urnak az arczáról le lehetett olvasni.

Nem botrányozom meg ezen különben, mert a magyar állam, a magyar nemzet a közhivatalokban igen sok ellenségének ad kegyeret.

Tisztelettel

Lengyel Péter.

Kiigazítás.

Az „Ellenzék” 4 ik számában „Többek nevében beszélő urnak” szóló cikkemben a hatodik bekezdés nyolczadik sorában Daraghi Béla helyett Daraghi Zoltánt írtam. Hogy tévedés volt bizonyítja a szöveg összefüggése.

Körösy Géza.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratait, telefon tudósításait, és sürgöny-leveleit.)

Örzságyulés.

Budapest, febr. 11.

A képviselőházban ma folytatták a kereskedelmi tárcza részletes tárgyalását.

*) E rovat alatti közleményekért a felelőség a beküldőt illeti. Szerk.

Egész csomó felszólalás történt, de minden nagyobb vita nélkül.

Kossuth Ferencz szólalt fel leg-többször.

Különösen a gépgyárak ügyében beszélt sokat.

Lukács Gyula a magyar hajózás fellendítése ügyében adott be határozati javaslatot.

Az ülés végén Perczel belügyminiszter válaszolt Sima Ferencz interpellációjára Vadnay főispán ügyében.

Adatokkal bizonyította be, hogy Szentesen a városi adóhivatal 49—50 krért a legszegényebb emberek holmiját elárvereztette, de a Sima részvénytársaságait, melyek ezerekkel tartoznak, egyszer sem.

A főispánnak kötelessége volt beavatkozni a dologba.

Perczel egyuttal kijelentette, hogy a botrányos adóbeszedési viszonyok miatt fegyelmi vizsgálatot indít. Nagy József adóügyi tanácsost felfüggeszti állásától.

A választ az egész Ház tudomásul vette, a mi nagy szenzációt keltett.

Török intézkedések a pestis ellen.

Bpest, febr. 11.

A szultán külön iratában megbízta Mohamed dr. bég orvostudort, a konstantinápolyi egyetem tanárát a Vörös tengeren életbe léptetett különféle vesztégzár és fertőtlenítő intézkedések főfelügyelőjévé. A nevezettnek a minőségében rendelkezésre fog állani egy egész sora a gőzháraknak melyek jerneni és kedessi partok mentén fognak cirkálni, hogy ilyképen az Indiából titkos utakon érkező zarándokokat megakadályozzák a partraszállásban. Egyidejűleg két tengerész zászlóaljat Baszorába küldtek, hogy a Perzsiába vezető utakat elzárják. A török kormány még kilencz orvost és két vegyész is kinevezett, a vesztégzár és fertőtlenítés foganatosítására.

Pestis.

Pétervár, febr. 10.

Hivatalos közlések szerint a pestis elleni óvintézkedések tárgyalására kiküldött bizottság úgy intézkedett, hogy orvosok küldessenek Indiába a pestis tanulmányozására, hogy az orosz mohamedánoknak ez idei mekkai zarándokutja az oly helyekre, a hová a siiták szoktak elzarándokolni, — valamint a keleti szent helyeknek az orosz keresztények által való látogatása az idén elmaradjon, — hogy továbbá az olyan helyekre, a hol a pestis behurczolására különösen kedvező alkalom nyílik, a bizottság által külön meghatalmazottak küldessenek alájuk rendelt orvosokkal, tisztekkel és polgári hivatalnokokkal, a kik a helyi hatóságokat támogatnák a bizottság által ajánlott rendszabályok végrehajtásában, végül, hogy a hivatalos lapban, a pestis terjedésére vonatkozó összes megbízható hírek, valamint a bizottság működéséről szóló jelentések és további intézkedések kivétel nélkül közöltesenek.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.)*

Alólirott a nagyérdemű közönség becses tudomására kívánom hozni, hogy a „Belmagyar ucto” 9. sz. a.

„Schmidinger és társa”

czég alatti „köz ponti” kályha rakárt áldozatom árán is kénytelen voltam átvenni, s ezután saját nevem alatt folytatom, igérvén, hogy ezután becses megrendeléseiket a kívánságomnak megfelelőleg gyorsan eszküzlöm.

Végül kérem a közönséget, ha netán a volt „Schmidinger és társa” czégnek fizetéssel járulnának, azokat is nálam teljesíteni sziveskedjenek, mivel azok is engem illetnek.

Kolozsvárt, 1897. febr. 10.

Demjén Ágoston, műlakatos.

(1—3)

Dr. Moldován István

ügyvédi irodája

BUDAPEST, IX. Üllői-ut 5. szám.

Elfogad szakmájába vágó megbízásokat.

(1—3)

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Sz. 432—1897.

128. (1—3)

Hirdetmény.

Szab. kir. Erzsébetváros közönsége főgymnasium internátus, torna-csarnok, valamint az ezzel kapcsolatosan létesítendő egyéb építkezéseknek végrehajtását 189,545 frt 62 kr. költségösszeggel elhatározzán, alólírott városi tanács az építkezések kivitelének biztosítására a városi tanácsház közgyűlési termében folyó 1897. évi márczius hó 12-ik napján délelőtti 10 órakor tartandó írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet.

Versenyezni óhajtok felhivatni, miszerint a fentírt munkálatok elvállalására vonatkozó, a kikiáltási árnak megfelelő 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat 1897. évi márczius hó 12-ik napjának d. e. 10 órájáig alólírott tanácsához anynyival inkább adják be, mivel a később érkező ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

A bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban teendő.

A vállalat alapjául szolgáló műszaki művelet, általános és részletes feltételek a polgármesteri irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Szab. kir. Erzsébetváros tanácsa, 1897. évi február hó 8-án.

Trajánovits János,
polgármester.

Sz. 764—1896.

127. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 1896. évi 4881. számú végzése következtében Náthán Salamon ügyvéd által képviselt Hermán Jakab javára Horváth Flórián ellen 448 frt és jár. erejéig 1896. évi június hó 27-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 570 frtra becsült szarvasmarhák, lovak és szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a Kolozsvár vidéki kir. járásbíró 7685—1896. számú végzése folytán 448 frt tőke követelés, ennek 1895. december hó 22. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 78 frt 16 krban bírólag már megállapított költségek erejéig, Magyar-Fodorháza, adós lakásán leendő eszközölésére 1897. évi február hó 26-ik napjának délelőtti 10 óra határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozó oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Kolozsvárt, 1897. évi február hó 1. napján.

PIGER JÁNOS,
kir. bírósági végrehajtó.

MEGHIVÁS.

A maros-ludasi takarékpénztári részvénytársulat

VIII-ik évi rendes közgyűlését

1897. évi február hó 28-án (Vasárnap) délelőtti 10 órakor

fogja megtartani az intézet helyiségében,

melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívtnak.

Azon részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20-ik §-ának értelmében legkésőbb folyó évi február hó 27-ig déli 12 óráig a társulat pénztáránál meg le nem járt szelvényeivel együtt elismervény ellenében letenni.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A közgyűlés tárgyai:

- 1.) Az 1896. évi üzlet eredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
- 2.) A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
- 3.) A tiszta nyereség felosztása és a szelvények kifizetési idejének meghatározása.
- 4.) Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadás iránti határozat.
- 5.) Egy igazgatósági tag választása.

126. (1—3)

Mérleg-számla 1896. december hó 31-én.

TARTOZIK.	VAGYON.	TEHER.	KÖVETEL.
Pk sz.	1896 év végével készpénz	21050 87	1 Részvényalapítóke . . . 100000 —
1	Részvényesek tartozása	50000 —	44 Visszszámított váltók . . . 82510 —
41	Leszámlított váltók és kötvényekben . . .	371210 —	40 Betétek és tőkésített kamatok . . . 271045 65
49	Előre fizetett visszlészámitolási kamat . . .	1044 95	25 Tartalékalap . . . 23687 30
42	Hátralékos kamatok . . .	1235 99	27 Nyugdíj alap . . . 1420 66
33	Ingatlanok . . .	43400 84	48 Fel nem vett osztalék . . . 752 —
35	Értékpapírokban . . .	4000 —	42 Átmeneti kamatok . . . 2884 95
36	Perköltség előlégben . . .	1056 18	Tiszta nyeresemény . . . 8703 18
		492998 83	

Tűzifa- és kőszén nagy raktár!

Telefon szám: 113.

Van szerencsém a n. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy üzletemet újból a Széchenyi tér 7. sz. alá,

most a **Babos ur palotája (sarok)**

üzlethelyiségébe visszahelyeztem.

Tűzifa nagy készletem miatt

szentül egy waggon megrendelésnél

4 km. kitűnő száraz hasáb bükkfát — házhoz szállítva — 9 frt 50 krért szállítok.

Egy 51 vételnél 1 forinttal drágább.

Vágott fát minoen időben leggyorsabban, pontosan kimérve és legolcsóbban szállítok.

16 évi sikeres működésem bizonyossággal szolgál ugy versenyképességről, valamint előzékeny és pontos kiszolgálásomról, miért is kérem az eddig bennem helyezett bizalommal továbbra is szorososíthatni.

Tisztelttel:

55. (8—15)

WERTHEIMER VILMOS,
fűszer-, liszt-, tűzifa- és kőszén-kereskedő,
(Széchenyi-tér, a „Touristához.”)

Legolesőbb tűzifa-kereskedés!

Kiadó lakások.

A Trecsin-tér 12. számú háznál

(első emeleten)

4 utcai szobából, konyhából, pinczéből és padlásból álló lakás;

a Belső király-utcai 10. sz. háznál

egy 4 szoba, konyha, pincze, padlásból, továbbá egy 2 udvari szobából és konyhából álló lakás;

a Belső farkas-utca 20. sz. háznál

7 szobából álló lakás, mely több részre is felosztható,

1897. április hó 1-től kezdve kiadó.

Értekezni lehet az ev. ref. collegium gazdasági felügyelőjével, Belső farkas-utca 19. sz., I. emelet. 124. (2—3)

Nagy-Borszó községében,

(Szolnok-Dobokamegye)

egy 50 holdas birtok

berbe kiadó.

Udvar, ház, jó karban levő gazdasági épületekkel, nagy gyümölcsös belső kerttel.

Czim megtudható a kiadó-hivatalban.

129. (1—1)

Haszonbérbe kiadó vagy eladó

egy 500 holdas

tagosított birtok

Hidalmáson (Kolozsmegye)

és közeli környékén.

A birtokhoz tartozik: úri lakás, gazdasági épületek, két vízi-malom és egy gőzmalom cséplőgéppel.

Értekezhetni Zilahon, Biró Boldizsár urnál.

102. (3—3)

FÜTÉSRE LEGJOBB TŰZIFA.

Két éves száraz, hántott és hántatlan

TÖLGY TŰZIFA

10.000 kg. kocsirakományonként kapható

a rettegi vasút-állomáson

(Deés mellett)

kocsirakományonként 31 frtért.

Egy kocsirakomány fuvarja Kolozsvárig 14 frt

Értekezhetni:

Nik Ferencznél Deésen.

58. (4—6)

POROSZ KIRÁLYI
valódi nedersellersi
"Könnyű Salers"

természetes
gyógyvízforrás.

Régóta kipróbált gyógyszerjü
a tudó megbetegedéseinek
köhögésnél, gégehurtnál!

stb stb stb.

Könnyen emészthető, és
kellemes íú

Kapható minden gyógyszerárban és meg
kapható fűszerkereskedésben

A község saját érdekében
kéretik az itt látható
eredeti töltésü
palacsokkra átkorsókra ügyelni!

26. (3—3)

Szolnok-Dobokamegyében,

a n.-iklődi vasúti állomástól fél órányira,

1000 hold

szántó, kaszáló, legelő,

ebből

160 hold lóherrel, 100 hold buza-vetéssel,

haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni:

Kolozsvárt a tulajdonossal, főtér 18. sz. a. (az emeleten.)

(Utánnomás nem díjazatik.)

82. (3—3)

Magas, törlesztéses kölcsön

házak és birtokokra

RITTER ÉS TÁRSA

hatóságilag engedélyezett tőzsdéi és kereskedelmi bizományi üzlet,

Budapest, VII., Csömöri-út 30. sz.

Pénz váltókra,

házak, birtokokra és gyárakra 70%—90%-ig

a teljes becsértékig.

Elfogadjunk Convertálásokat 1000—500,000-ig, u. m.: amortizációk, kölcsönök 4%, százalék évenkénti tőkekamattal együtti törlesztésre.

Örökségek, hagyományok és haszonélvezetekre gyorsan eszközölünk kölcsönöket és vételeket, valamint katonai házassági óvadékokat és hitbizományokra kölcsönöket szerzünk.

Házakat, háztelkeket, birtokokat, nyaralókat eladunk és cserélünk.

109. (1—4)

HIRNEVES

„SZÉKELY-TURÓM“

ezen védjegy alatt jön forgalomba.

Minden darab ezen védjeggyel van ellátva, mire a nagy közönség figyelmét felhívom hogy csakis ezen védjeggyel ellátott „Székely-turó“-t fogadjon el.

113. (4—10)

TRISKA J. KOLOZSVÁRT,

ajánlja sétater-utca 12. sz. alatt levő

ZONGORA, HARMONIUM

ÉS

CZIMBALOM

NAGY RAKTÁRÁT

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghíresebb gyárakból vannak zongorák rak-táron, a melyek 350 frttól 1200 frtig terjedő árakban — 6 évi jótállással — részletfizetésre is kaphatók.

Vannak raktáron iskolai és templomi szálra harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalmok 80 frttól 300 frtig, szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindennemü zongora és harmonium javítás elvállaltatik s a zongora-hangolásokat a czég alkalmazottja: ZIERHUT JÓZSEF, a pesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközli.

50. (5—25)

Szives pártfogást kér **TRISKA J.**

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodás ellen legjobb hatásu szer a **RÉTHY-féle**

PEMETEFŰ-CZUKORKA,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti

Kapható minden gyógyszerárban. — Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1 frt 50 krért bérmentve küld:

Réthy Béla

gyógyszerész Békés-Csabán.

816. (15—20)